

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Att: Seniorrådgiver Hanne Meldal

Postboks 8019 Dep

0030 Oslo

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

27 OKT 2009

Oslo, 26. oktober 2009

Høring: Utvidelse av ordningen med regionale verneombud

Byggenæringens Landsforening (BNL) viser til departementets høringsbrev datert 25.06.09.

NHOs høringsuttalelse er dekkende også får BNLs synspunkter, men vi ønsker likevel å gi noen utfyllende kommentarer til høringsforslaget.

1. BNLs hovedposisjon er at RVO-ordningen må slås sammen med Arbeidstilsynet

BNL mener:

Arbeidstilsynet må styrkes, og RVO- ordningen må slås sammen med Arbeidstilsynets ordinære tilsynsvirksomhet og finansieres over tilsynets budsjetter.

BNL mener det fortsatt er behov for ekstra tilsyn med deler av bygg- og anleggsbransjen. Den høye arbeidsinnvandringen har forsterket dette behovet. BNL mener oppgaven hører inn under Arbeidstilsynet som må gis tilstrekkelig ressurser til dette.

BNL mener alle som jobber med HMS i bygg og anleggsnæringen gjør en viktig jobb, herunder de regionale verneombud i regi av Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

BNL mener likevel at den totale effekten av RVO-ordningen ikke står i forhold til ressursinnsatsen, og at det fortsatt kan reises spørsmål om ordningen ville hatt en mer positiv virkning for sikkerheten på arbeidsplassene ved en annen organisering. Alternative organisasjonsformer er ikke vurdert av Econ (2007).

BNL kan vanskelig se realistiske forbedringstiltak innenfor nåværende organisering som monner og mener at det mest effektive vil være å slå RVO-ordningen sammen med Arbeidstilsynets ordinære tilsyns – og servicevirksomhet, finansiert over statsbudsjettet. Dette innebærer at nåværende ordningen bør inngå i Arbeidstilsynets organisasjon.

BNL mener det er en vesentlig svakhet at ordningen ikke er en del av det offentlige tilsynsarbeid med lovbestemte sanksjonsmulighet innenfor rammen av Forvaltningsloven. Dette reduserer handlekraften i forhold til overtredelser og gir dårligere rettsikkerhet for bedriftene. En samlet ordning i regi av myndighetene vil åpne for å bruke mer ressurser også til kontroll med sosial dumping på linje med tilsynets vanlige oppgaver. Dagens ordning er mer en "light"-versjon av Arbeidstilsynets organisasjon.

2. Subsidiært bør Arbeidstilsynet overta driften av RVO-ordningen

Dersom departementet likevel beslutter å innføre en felles ordning under dagens regime, har BNL følgende synspunkter:

BNL mener:

Nåværende stiftelse og forskrift for bygg og anlegg opprettholdes som separat ordning.

En eventuell felles ordning bør *driftes* av Arbeidstilsynet og ikke av partene. Dette vil gi bedre samordning og utnyttelse av ressursene.

Departementet foreslår at en fremtidig ordning i regi av fagforeningene fortsatt skal være en uavhengig ordning som styres og forvaltes av partene innenfor rammen av forskriften. Videre foreslår departementet at ordningen for bygg og anlegg skal forvaltes innenfor en felles ordning for flere bransjer med felles økonomi.

BNLs erfaringer er at driften krever ekstra ressurser til administrasjon og saksbehandling, både i fondsstyret og i organisasjonene. Departementets forslag til nye styringsorganer (styre/arbeidsutvalg) øker denne administrasjonen.

BNL kan ikke se at det er hensiktsmessig at partene skal ha ansvaret for drift av en selvstendig RVO-ordning parallelt med Arbeidstilsynets organisasjon. BNL foreslår derfor at driften underlegges Arbeidstilsynet som på ordinær måte bevilger midler til ordningen innenfor de budsjett- og styringsrammer som til enhver tid gjelder. På denne måten får man en sterkere samordning av ressurser, kompetanse og metoder. De nye samarbeidsavtalene mellom tilsynet og regionale verneombud, er et skritt i denne retningen. BNL støtter NHOs synspunkter om at partssamarbeid i en slik fellesordning ikke er naturlig.

Partenes fremtidige rolle bør i så fall være høringsparter overfor departementet og Arbeidstilsynet om de generelle retningslinjene for ordningen, herunder forskriften.

BNL anmoder departementet om å fastlegge en styringsstruktur som tar hensyn til dette.

BNL beklager sterkt at man ikke gjennom fondsstyret har klart å holde en bedre balanse mellom inntekter og utgifter til ordningen, noe som har gitt et betydelig overskudd i fondet, jfr pkt. 3 under.

På bakgrunn av de spesielle HMS-utfordringene som eksisterer innenfor bygg og anlegg, vil BNL foretrekke at nåværende stiftelse og forskrift for bygg og anlegg opprettholdes som separat ordning. BNL kan derfor ikke støtte forslaget om en felles ordning med andre bransjer.

2.1 RVO- ordningen må finansieres over statsbudsjettet. Innbetaling fra bedriftene i bransjen må øremerkes bransjen

BNL mener:

Det er ikke ønskelig og ikke riktig at nåværende ordning for bygg og anlegg skal inngå i en felles finansiert ordning med andre bransjer.

BNL mener at utgiftene til de Regionale verneombud i regi av fagforeningene bør dekkes over statsbudsjettet, og ikke som en særavgift på bedriftene. RVO utfører oppgaver som like gjerne kunne vært utført av Arbeidstilsynet og er i realiteten en avlastning av tilsynet.

Dersom bedriftene i bygg- og anleggsnæringen fortsatt skal finansiere ordningen, mener vi midlene må øremerkes disse bransjene gjennom eget programområde, regnskap og budsjett og ikke legges i felles kasse med andre bransjer.

BNL er enig i at antall verneombud må stipuleres i forhold til behovet i bransjene. BNL mener antall verneombud i bygg- og anleggsbransjen i dag har et tilstrekkelig volum, og vi mener antallet bør forskriftfestes for å sikre stabilitet og forutsigbarhet.

2.2 Nærmere avgrensning av avgiftspliktige.

BNL mener:

Det bør innføres et "tak" på avgiften.

BNL viser til at man innen bygg og anlegg har etablert en praksis med identifikasjon av hvilke bedrifter som er avgiftspliktig, og at denne praksis kan videreføres også i et framtidig system. BNL foreslår samtidig at det innføres et "tak" på innbetalingene fra en enkelt virksomhet, for eksempel maksimalt kr 150.000 pr år. Dette er gjerne større bedrifter med fullt utbygget verneapparat og som i praksis "subsidiierer" en ordning som skal utføre kontroller med bedrifter som ikke har verneapparat.

2.3 Ordningens formål må presiseres. Bedriftsbesøk må prioriteres.

BNL mener:

De regionale verneombud bør arbeide bedriftsrettet med kontroll. Forskriften bør presiseres.

BNL mener dagens formål er meget omfattende og gir stort rom for lokale og individuelle prioriteringer og skjønn. Generelt mener BNL at ordningen er best tjent med klare og avgrensede oppgaver innenfor arbeidsmiljøloven.

BNL mener RVO må prioritere praktisk bedriftsbesøk fordi det er dette som avdekker brudd på HMS-bestemmelser. BNL mener synlighet og tilstedeværelse på byggeplasser må prioriteres framfor administrative gjøremål. Spesielt mener BNL at foredragvirksomhet må begrenses da dette best kan ivaretas av andre med spesiell kompetanse. BNL foreslår at dette tas inn i forskriften, slik at dette blir tydeliggjort.

BNL er ikke enig i departementets forslag om å utvide mandatet til også å bistå verneombudenes arbeid i bedriftene. BNL mener dette skaper uklarheter i roller og ansvar innen vernearbeidet. Bedriftene bekoster i dag opplæring av verneombudene og de ansatte foretar selv valg av verneombud. Dersom det er misnøye med hvordan verneombudet fungerer, er dette en sak for de ansatte i bedriften eller Arbeidstilsynet, og ikke en oppgave

for et regionalt verneombud.

BNL er enig med departementet i at RVO ikke skal ha oppgaver innenfor allmenngjøring og lønn. Denne kontrollen er i dag tillagt Arbeidstilsynet, og BNL mener summen av tiltak rettet mot sosial dumping er så omfattende at det ikke er behov for at også RVO skal ha ansvar for dette. RVO er heller ikke offentlige tjenestemenn som omfattes av Forvaltningsloven, og bør derfor ikke tillegges myndighetsutøvelse på dette området.

BNL viser til at ordningen omfatter et betydelig antall selvstendige næringsdrivende (enmannsforetak). BNL mener kontrollen med disse fortsatt må prioriteres.

2.4 RVO må være en fulltidsstilling øremerket bransjen

BNL mener:

RVO må være en heltidsstilling øremerket bransjen.

Departementet foreslår at RVO skal kunne oppnevnes på deltid der det er ønskelig å kombinere vervet med andre oppgaver. BNL er uenig i forslaget da dette vil skape nye uklarheter og sammenblanding av oppgaver. I dag hemmes ordningen av at den forveksles med arbeidstilsynets inspektører eller med fagforeningenes ordinære interessearbeid. En deltidsfunksjon kombinert med andre funksjoner vil gjøre rollen enda mer utydelig og komplisert.

2.5 RVO - tipsfunksjon

BNL har ingen innvendinger til at de regionale verneombud kan ha en "tipsfunksjon" overfor myndighetene når man kommer over forhold som ligger utenfor deres myndighetsområde. Dette må imidlertid være frivilling og ikke en "plikt". Dette skal imidlertid ikke være hovedhensikten med et bedriftsbesøk.

3 Disponering av opparbeidet overskudd – Etablering av et nasjonalt HMS-fond for bygg- og anleggsbransjen

BNL mener:

Uavhengig av organisasjonsform og fremtidig finansiering, bør det avsettes midler til et eget HMS-fond for bygg- og anleggsbransjen som partene selv disponerer.

Det fremgår av fondets årsrapport for 2008 at det er et akkumulert overskudd på 107 millioner kroner. Uavhengig av organisering og fremtidig finansiering, er BNL klar på at disse overskuddsmidlene må forbeholdes bygg- og anleggsbransjen som har finansiert overskuddet.

For å styrke HMS-arbeidet i bransjene, foreslår BNL at deler av beløpet avsettes til et eget HMS-fond som forvaltes og styres av partene etter nærmere retningslinjer. BNL mener at midlene må kunne benyttes til alminnelige HMS-prosjekter til nytte for hele næringen.

BNL mener at nåværende forskrift begrenser prosjektstøtte til tiltak som "de regionale verneombud kan nytte seg av". BNL mener alle prosjekter som faller innenfor forskriftens § 1 bør kunne gis slik støtte. Forskriften bør omarbeides på dette punktet.

Dersom nåværende stiftelse ikke skal ha ansvar for driften av RVO-ordningen, kan denne for eksempel benyttes til å forvalte et slikt HMS-fond.

4. Kommentarer til forskriften

Vedlagt følger BNLs kommentarer til departementets forslag til nye forskrifter.

BNL ber om et møte med departementet for å gjennomgå vår høringsuttalelse.

Med hilsen
BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING

Ketil Lyng
Adm. direktør

Vedlegg: Forslag til forskrifter

BNL er tilsluttet Næringslivets
Hovedorganisasjon - NHO

Byggenæringens Landsforening
Middelthuns gate 27
Postboks 7187 Majorstuen, 0307 Oslo
Telefon 23 08 75 00/ Telefaks 23 08 75 01
Organisasjonsnummer 983 060 463
Bankgiro 6003.06.74742
E-post firmapost@bnl.no / www.bnl.no